



MARTENA DUSS  
IN HAAR EIGEN SWEATSHOP

# EEN TOUR A LA PARISIENNE

WAAR SHOPT, EET EN DRINKT DE ECHTE PARISIENNE? Inès de la Fressange, een Franse stijgoeroe en ex-model, wijst de weg in haar jongste boek, waarin ze de leukste adresjes verzamelt. Wij deden de tour over met Martena Duss, ingeweken Parisienne, uitvindster van een nieuw sweatshopconcept en al een jaar of tien de liefde in het leven van Bent Van Looy. Door Frank Renout, foto's Marleen Daniëls

**D**e stijgoeroe Inès de la Fressange geldt als het prototype van de Parisienne. De voormalige muze van het modehuis Chanel schreef onlangs een bestseller over het DNA van de vrouwen in de Franse hoofdstad. Haar boodschap voor de Parisienne? 'Presenteer jezelf als een vrouw van de wereld. Niks is erger dan op hakken lopen alsof je op een evenwichtsbalk stuntelt. Ga thuis oefenen!' In de klerkast is subtiliteit het toverwoord. 'Als een luipaardprint in de mode is, dost een Parisienne zich niet uit alsof ze net uit de dierentuin is ontsnapt.'

En ook: waar moet je je vertonen in Parijs, en waar niet? Toerend door Parijs is een salade-stop in elk geval geboden. 'Een Parisienne mag dan maat 36 hebben, de lunch slaat ze nooit over!'

Wij namen het boek ter hand en gingen met Martena Duss op reis door Parijs. Inès de la Fressange gidt ons langs vier categorieën adressen die essentieel zijn voor elke (fan van de) Parisienne: mode, tassen, sieraden en café-restaurants.

*Inès de la Fressange, 'La Parisienne', uitgeverij Flammarion, ook vertaald in het Engels.*

## 1 KLEREN

### APC

De winkels van Atelier de Production et de Création (APC) liggen niet aan de grote boulevards, maar verstopt in kleinere straatjes. Ze zijn een vaste stek voor alle modebewuste Parijzenaars. Hun paradepaardje: 'Jeans met de perfecte rechte snit. Hét basisingrediënt voor elke garderobe.'

*Rue Madame 38,  
www.apc.fr*

### MAJE

De kleren van Maje vallen in de categorie 'rock-chic'. Parisiennes zijn immers per definitie elegant, maar ook altijd een tikkeltje gedurfd. Maje volgt de laatste trends, maar blijft toch altijd betaalbaar.

*Rue Saint-Sulpice 29,  
www.maje-paris.fr*

### SANDRO

Sandro hoort thuis in dezelfde categorie als Maje, maar de kleren stralen wat meer *urban glamour* uit, schrijft Inès de la Fressange. Maar ook hier wordt het nooit overdreven: 'De Parisienne ontvlucht alles wat blingbling is. Wek nooit de indruk dat je geld te veel hebt.'

*Rue Francs Bourgeois 47,  
www.sandro-paris.com*

### ISABELMARANT

De Franse ontwerpster Isabelle Marant is hot in Parijs. 'Ze heeft de stijl gevonden die exact aansluit bij de Parisienne', schrijft de la Fressange, 'kwaliteitskleren zonder logo's, niet altijd duur, en net zo comfortabel als een spijkerbroek.'

*Rue Charonne 16.*



MARTENA BIJ MAJE





## 2 TASSEN

**JEROME DREYFUSS**

Praktisch, soepel en ruim: 'Niemand kan om de tassen van Jérôme heen', zegt de la Fressange. Dreyfuss, een stylist die ooit nog samenwerkte met Michael Jackson, geeft al zijn tassen een mannennaam. 'Wie nog geen Billy heeft, begrijpt er niks van.' Leuk accessoire: het zaklampje om ook in het donker de weg in je tas te vinden.

Rue Jacob 1, [www.jerome-dreyfuss.com](http://www.jerome-dreyfuss.com)

**58M**

Een modern interieur met tassen en schoenen van diverse merken — 'de perfecte selectie', aldus de la Fressange. Je vindt hier ook de extreem succesvolle tassen van moderedactrice Tamara Taichmann van *Elle*. Rue Montmartre 58, [www.58m.fr](http://www.58m.fr)

**ROGER VIVIER**

Een vaste stop voor Inès de la Fressange. 'Home sweet home', schrijft ze. Viviers tassen zijn de perfecte mix van verschillende stijlen, iets waar ook de Parisienne een patent op heeft. Hier koop je ook ballerina's met een gespje: 'Die kun je altijd en overal bij dragen.'

Rue du Faubourg Saint-Honoré, [www.rogervivier.com](http://www.rogervivier.com)

**UPLA**

Hier hangen casual tassen 'die je terugvoeren naar je tienerijd'. Er is zo veel keus en alles is er zo mooi, dat je er altijd met twee tassen weer weggaat. Want: 'De stijl van een Parisienne zit 'm in de accessoires.' Je vindt er ook de ideale reistassen, aldus de la Fressange.

Rue Saint Benoît 5, [www.upla.fr](http://www.upla.fr)



## 4 ETEN & DRINKEN

**CAFE DE FLORE**

Een populair adres van schrijvers en filosofen uit de jaren 60 en 70. Hier kun je ontbijten, lunchen, dineren of gewoon iets drinken: op het terras (voor wie gezien wil worden), op de begane grond (bij de kassa zitten meestal de vaste viplanten) of op de verdieping (waar het rustiger is). Elke dag open van 7 uur 's morgens tot 2 uur 's nachts.

Boulevard Saint-Germain 172, [www.cafedeflore.fr](http://www.cafedeflore.fr)

**CAFE DEL'ODEON**

Marmere zuilen, met goud omrande spiegels en antieke beelden: wie in dit café-restaurant neerstrijkt, waant zich deel van het theater. 'Alsof je zelf een rol speelt.' In de zomer is er een prachtig terras met uitzicht op het plein.

Place du Théâtre de l'Odéon, [www.cafedelodeon.com](http://www.cafedelodeon.com)

**LE SALON DU CINEMA DU PANTHEON**

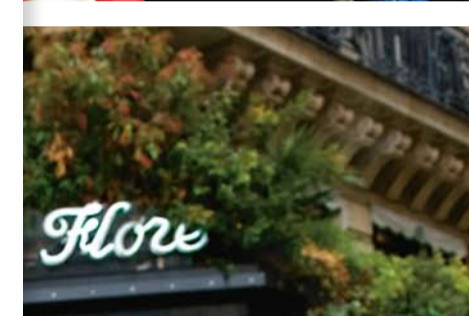
Misschien wel het best verborgen café-restaurant van Parijs, op de eerste verdieping van een van de oudste bioscopen in de stad. Ontwerper Christian Sapet en actrice Catherine Deneuve zijn verantwoordelijk voor het interieur met krukken, luie banken en boekenkasten. Alsof je een beetje thuis bent. Sluit helaas om 19 uur.

Rue Victor Cousin 13

**JOUR**

Een keten waar de ware Parisienne bij zweert. Want: licht eten en gezond. 'Mijn tempel voor salades-op-maat. Je kiest tussen 6 soorten sla, 42 ingrediënten of toppings en acht sauzen.' Voor de gehaaste Parisiennes: je kunt online bestellen en je salade in de winkel komen ophalen.

Boulevard de Malesherbes 13, [www.jour.fr](http://www.jour.fr)



## 3 JUWELEN

**ADELLINE**

De sieraden die je bij Adelline vindt, lijken stuk voor stuk een eigen geschiedenis mee te dragen, aldus de la Fressange. 'Stuur hier je man maar naartoe. Zelfs als hij een slechte smaak heeft, want hier kan hij toch niks lelijks vinden.'

Rue Jacob 54

**PIERRE BARBOZA**

Deze piepkleine winkel ziet er al net zo antiek uit als de sieraden die er worden verkocht. 'Voor iedereen die van romantiek à la 1830 houdt.' Er zijn ook 'bewerkte' antieke kettingen, oorbellen en ringen te vinden: met nieuwe stenen krijgen ze een tweede jeugd.

Rue Saint-Honoré 356

**JEANNE D'ANJOU ET ROUSSELET**

Een kleine winkel naast de Pont Neuf waar al sinds 1920 klassiek ogende sieraden worden gemaakt. De legendarische actrice en zangeres Mistinguett was hier een kleine eeuw geleden een vaste klant. De must have in deze winkel: de hyperlichte parels van papier en katoen, die niet van echte te onderscheiden zijn.

Place du Pont Neuf 15

**MARIE-HELENE DE TAILLAC**

Een moderne, strakke winkel met een knalrode zitbank waar Marie-Hélène De Taillac haar sieraden-voor-elke-dag verkoopt. 'Ze zien er niet uit alsof ze alleen maar uit de kast worden gehaald voor een avond in de opera. Ze zijn eenvoudig, maar ongelooflijk verfijnd.'

Rue de Tournon 8, [www.mariehelenedetaillac.com](http://www.mariehelenedetaillac.com)



# M

## HET GELEGENHEIDSMODEL: MARTENA DUSS

Ze is Martena Duss. Niet de vriendin van Bent Van Looy.

Ja, oké, ze is wel de vriendin van de Das Pop-frontman, al bijna tien jaar zelfs, maar dat is nu even niet aan de orde. Ze bestaat op zichzelf. Los van haar bekende lief. Vooral in Parijs, sinds een jaar of zes haar thuisstad. Ze groeide op in Zwitserland, als een echte Heidi in de bergen. Ergens in een dal, ver weg van de stad. Uit die Heidi verrees intussen een Parisienne, pur sang.

De bohémienwijk Canal Saint-Martin is haar biotoop. Martena woont er in een typisch droomappartement met luikjes en een binnenkoer. Net om de hoek bij Sweatshop, de zaak die ze een jaar geleden samen met een vriendin uit de grond stampte. Een *café couture*, noemt ze het zelf. Vergelijk het met een internetcafé, maar dan met naaimachines in plaats van computers. Bezoekers betalen zes euro per uur om aan een naaimachine hun eigen ding te mogen doen, maar ze kunnen er ook naai- en breiessen volgen, of kennismaken met gastontwerpers die Martena er geregeld uitnodigt.

Het is een gezellig stekje in de wijk. Een bank op de stoep, een kleurrijk vintage-interieur, een verdwaalde sanseveria hier en daar. Overal lappen stof, bollen wol, koffiemokken, theekannetjes. En in het midden van al die huisvljijt: een blonde, 29-jarige vrouw met ogen die knipseren van geluk. Martena is trots op haar geesteskind — na een jaar draait het geweldig, zegt ze in verrassend mooi Nederlands. Ook al is ze daar zelf niet zo van overtuigd, van dat laatste. 'Ik zag mezelf in Vlaanderen vakantieland en was geschokt door mijn accent', zegt ze, maar ze is ook blij met het compliment. 'Als je tien jaar een Vlaamse vriend hebt, dan komt dat wel', lacht ze.

Met haar Sweatshop mikte Martena dus recht in de Parijse roos. Pal in de tijdgeest. Parijzenaars, van alle slag en van alle leeftijden, zowel mannen als vrouwen, komen er over de vloer. Voor hen is Sweatshop synoniem met een paar uurtjes bevrijd zijn van die rush die voortdurend door de straten en de hoofden van Parijs raast. Alle gewichtige, drukke en stressy gespreksonderwerpen gaan even aan de kant, er wordt gewoon gezellig gekeuveld over leven en handwerken. Maar niet alleen de Parijzenaars ontdekken de charme van Sweatshop. In het najaar verschijnt een Engelstalig koffietafelboek over haar geesteskind, in september mag ze een pop-upstore openen in het Londense warenhuis Selfridges.

Martena dus. Martena Duss. Verre van alledaags, dat zie je meteen. Haar naam alleen al. Eigenlijk werd ze geboren als Martina Duss, maar tijdens haar jeugd deed ze twee zomers lang vakantiewerk om haar naamsverandering te betalen — de 't' werd een 'e'. Als model heeft ze nooit gewerkt, maar voor we het haar nog maar kunnen vragen, heeft ze zich al in de beste poses opgesteld. Niet dat ze nooit een shoot van nabij heeft gezien. Als visagiste — iets wat ze nu nog af en toe doet — is ze meer dan vertrouwd met het leven op en naast een fotostudio. Maar zelf model zijn, nee. 'Heb je mijn billen al eens gezien?'

Sweatshop, Rue Lucien Sampaix 13, Parijs, [www.sweatshopparis.com](http://www.sweatshopparis.com)

**DOORLIEVE VAN DEVELDE**

**STYLING:** LINDA VAN WAESBERGE  
**MARTENA DRAAGT:** EEN TRUITJE EN JURK VAN SOFIE D'HOORE, EEN KETTING VAN ILDE COGEN, EEN HANDTAS VAN MICHAEL VERHEYDEN EN EEN BRIL VAN THEO